

สมรรถนะที่จำเป็นของนักวิชาชีพสารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัย
ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยไทย*
Competencies for information professionals of research support services
at Thai Research University Libraries

ทิพวรรณ สุขรวัย¹
พรชนิตร์ ลีนาราช²

Tippawan Sookruay¹
Pornchanit Leenaraj²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความคิดเห็นสมรรถนะที่จำเป็นของนักวิชาชีพสารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยจากผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักวิจัย นักวิชาชีพสารสนเทศที่ปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัย และผู้บริหารห้องสมุดที่สังกัดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามทั้งในรูปแบบกระดาษและรูปแบบออนไลน์ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ประกอบด้วยนักวิจัย จำนวน 369 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 295 ชุด (ร้อยละ 74.49) นักวิชาชีพสารสนเทศจำนวน 137 คน (ร้อยละ 100) ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 137 ชุด และผู้บริหารห้องสมุด จำนวน 9 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 8 ชุด (ร้อยละ 88.89) รวมส่งแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 542 คน ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมดจำนวน 440 ชุด (ร้อยละ 81.18) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean- \bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation- S.D.) ผลการวิจัยพบว่า

1) สมรรถนะด้านความรู้ ที่นักวิชาชีพสารสนเทศปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยต้องมีเป็นพื้นฐานสำคัญ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับความเห็นจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านทรัพยากรสารสนเทศทางการวิจัย ($\bar{X} = 4.44$) ด้านบริการสารสนเทศทางการวิจัย ($\bar{X} = 4.07$) ด้านการจัดการห้องสมุดเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.90$) ด้านพื้นฐานการวิจัย ($\bar{X} = 3.89$) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

2) สมรรถนะด้านทักษะ ที่นักวิชาชีพสารสนเทศปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยต้องมีเป็นพื้นฐานสำคัญ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับความเห็นจากมากไปน้อยทักษะการจัดการสารสนเทศเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 4.19$) ทักษะการสอนและการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.10$) ทักษะการบริการสารสนเทศเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 4.03$) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.98$) ทักษะด้านการตลาด ($\bar{X} = 3.89$) และทักษะทางภาษาและการสื่อสารเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่นักวิชาชีพสารสนเทศปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยต้องมีเป็นพื้นฐานสำคัญ เรียงตามลำดับความเห็น จากมากไปน้อยดังนี้ ทศคติที่ดีด้านบริการการวิจัย ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) จริยธรรมและจรรยาบรรณในการวิจัย ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) การทำงานเป็นทีมในการให้บริการการวิจัยในระดับมาก

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องสมรรถนะของนักวิชาชีพสารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยไทย หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ นักศึกษาปริญญาโทสารสนเทศศึกษา ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ e-mail: tippawan@lib.cmu.ac.th

² อาจารย์ ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ e-mail: aong_lee@hotmail.com

($\bar{X} = 4.49$) การจัดการตนเองในการให้บริการการวิจัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) การเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพบริการการวิจัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานสนับสนุนการวิจัย เท่ากับ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

คำสำคัญ: บริการสนับสนุนการวิจัย, สมรรถนะ, สมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศ

หัวเรื่อง: วิชาชีพ-สมรรถนะ, สมรรถนะ

Abstract

The purpose of this research was to study and analyze essential competencies of information professionals of research support services from confederate viz researchers, information professionals of research support services and administrators who work at 9 research universities. The methodology of this study was paper questionnaires and online questionnaire. The population had 3 groups. 396 researcher returned 295 questionnaires (percentage 74.49), 137 information professionals of research support services returned 100 questionnaires (percentage 100) and 9 administrators returned 8 questionnaires (percentage 88.89) totally 440 questionnaires were returned (percentage 81.18). The data were analyzed by using frequency, percentage, means and standard deviation. The results were as follows :

1) Knowledge competency: The information professionals of research support services should know, it was found that high level such as research information resources ($\bar{X} = 4.44$), information services for research ($\bar{X} = 4.07$) library management for research ($\bar{X} = 3.90$), research knowledge base ($\bar{X} = 3.89$) and information technology for research ($\bar{X} = 3.81$) respectively.

2) Skill competency: The information professionals of research support services should know, it was found that high level respectively information management skills for research ($\bar{X} = 4.19$), teaching and training skills ($\bar{X} = 4.10$), information service skills for research ($\bar{X} = 4.03$), information technology skills for research ($\bar{X} = 3.98$), marketing skills ($\bar{X} = 3.89$) and language and communication skills for research ($\bar{X} = 3.82$)

3) Attribute competency: The information professionals of research support services should know, it was found that means of service attitude was maximum level ($\bar{X} = 4.57$) and high level were morals and professional ethics ($\bar{X} = 4.52$) teamwork for research services ($\bar{X} = 4.49$), self-management for potentiality services ($\bar{X} = 4.36$) as leadership and flexible / adaptability ($\bar{X} = 4.33$) were much level.

Keywords: Research Support Services, Competencies, Competencies Information Professionals

Subject Headings: Professionals--Competencies, Competencies

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความสำคัญของการวิจัยซึ่งก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง จึงได้คัดเลือกมหาวิทยาลัยในประเทศที่มีศักยภาพด้านการวิจัยและมีคุณสมบัติครบตามที่คณะกรรมการกำหนด จำนวน 9 แห่ง คือ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยมหิดล 3) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 5) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 6) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 7) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 8) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และ 9) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ที่มีคุณภาพในระดับสากล โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการวิจัยในระดับอุดมศึกษาและพัฒนา ดังนั้น ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยดังกล่าว จึงได้ปรับพันธกิจ กลยุทธ์ในการดำเนินการบริหารจัดการระบบงานห้องสมุดให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เนื่องจากการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาตินั้น จะนำไปสู่ความต้องการสารสนเทศทางวิชาการที่มีคุณภาพและบริการที่ตอบสนองความต้องการของนักวิจัยมากที่สุด

การปรับบทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยนั้น ส่งผลให้หน้าที่ของนักวิชาชีพสารสนเทศผู้ที่ปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพสารสนเทศให้มีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับที่องค์กรต้องการ ดังนั้น การกำหนดลักษณะที่สำคัญในเรื่องของความรู้ความสามารถที่อยู่ในตัวบุคคล ทักษะ และคุณลักษณะที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ (Spencer & Spencer, 1993) และรวมถึงสามารถผลักดันให้บุคคลนั้น สร้างผลการ

ปฏิบัติงานที่ดี มีคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละบุคคลหรือแต่ละตำแหน่งที่เรียกว่า **สมรรถนะ (Competencies)** ซึ่งความสำคัญของสมรรถนะสามารถสรุปได้ดังนี้ (Spencer & Spencer, 1993 cited in Siriwaiprapan, 2003)

- 1) ช่วยคัดเลือกบุคคลที่มีทั้งความรู้ ทักษะและความสามารถตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงานเพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ
- 2) ช่วยให้ผู้ใช้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความสามารถของตัวเองว่าอยู่ในระดับใดและต้องพัฒนาในเรื่องใด พร้อมทั้งทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
- 3) สามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาฝึกอบรมแก่บุคลากร
- 4) ช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (Key Performance Indicator-KPIs) บรรลุเป้าหมาย เพราะสมรรถนะจะเป็นตัวบ่งบอกได้ว่า ถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายตาม ตัวชี้วัดหลักของผลงานแล้ว จะต้องใช้สมรรถนะตัวไหนบ้าง
- 5) ป้องกันไม่ให้ผลงานเกิดจากโชคชะตาเพียงอย่างเดียว หมายถึงถ้ามีการวัดสมรรถนะแล้ว จะทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่าพนักงานคนนั้นประสบความสำเร็จเพราะโชคช่วยหรือด้วยความสามารถของเขาเอง
- 6) ช่วยให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะขององค์กรที่ดีขึ้น เพราะถ้าทุกคนปรับสมรรถนะของตัวเองให้เข้ากับผลงานที่องค์กรต้องการอยู่ตลอดเวลาแล้ว ในระยะยาวก็จะส่งผลให้เกิดเป็นสมรรถนะเฉพาะขององค์กรนั้นๆ เช่น เป็นองค์กรแห่งการคิดสร้างสรรค์เพราะทุกคนในองค์กรมีสมรรถนะในเรื่องการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

Scott B. Parry ได้กำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะว่าคือกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าว สัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างกันได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการ

พัฒนา โดยความรู้ (Knowledge) หมายถึงความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ หากไม่มีความรู้ นักวิชาชีพสารสนเทศ ก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง ความรู้นี้มักจะได้จากการศึกษาอบรมสัมมนา รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้มีความรู้ในด้านนั้นๆ ทักษะ (Skills) หมายถึงความสามารถเฉพาะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ถ้าไม่มีทักษะแล้วก็ยากที่จะทำให้ นักวิชาชีพสารสนเทศ มีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ทักษะนี้ ต้องได้มาจากการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ อย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดความชำนาญในสิ่งนั้น คุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Attribute) หมายถึงคุณลักษณะความคิด ทักษะ ค่านิยม แรงจูงใจ และความต้องการส่วนตัว คุณลักษณะเป็นสิ่งที่ติดตัวและเปลี่ยนแปลงได้ไม่มากนัก คุณลักษณะที่ไม่เหมาะสมกับหน้าที่มักจะก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และทำให้ผลการปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

สมรรถนะสามารถแบ่งได้หลายๆ วิธี แต่วิธีที่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์และสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้ คือการแยกสมรรถนะออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) สมรรถนะหลัก (Core competency) เป็นสมรรถนะ เป็นความสามารถสำคัญหรือเป็นคุณสมบัติร่วมของทุกคนในองค์กรที่ต้องมี เพื่อที่จะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้สำเร็จลุล่วงตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายแผนงาน และ โครงการต่างๆ ขององค์กร เช่นมหาวิทยาลัยอาจมีสมรรถนะหลัก คือ การรักษาและส่งเสริมคุณภาพวิชาการ เป็นต้น 2) สมรรถนะเฉพาะลักษณะงาน (Functional competency) เป็นสมรรถนะที่บุคคลที่ทำงานในสายงานนั้น ต้องมีเพิ่มเติมจากสมรรถนะหลัก เป็นความสามารถของบุคคลที่มีตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ ตำแหน่งหน้าที่อาจเหมือน เช่น ตำแหน่งบรรณารักษ์ หรือตำแหน่งนักสารสนเทศ แต่เมื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบที่ต่างกันก็จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทักษะ และ

คุณสมบัตินั้นแตกต่างกันไปตามหน้าที่ต่างกัน เช่น บรรณารักษ์ด้านงานเทคนิค บรรณารักษ์ด้านงานบริการ บรรณารักษ์บริการสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษาความต้องการในการจัดทำสมรรถนะของนักวิชาชีพสารสนเทศ ในบริการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยไทย ซึ่งเป็นสมรรถนะเฉพาะลักษณะงาน (Functional competency) ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล เพราะเห็นว่ามีมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการพัฒนาห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัย และสามารถผลักดันมหาวิทยาลัยให้บรรลุพันธกิจหลักในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติได้อย่างดียิ่ง เพราะสามารถเป็นแนวทางให้นักวิชาชีพสารสนเทศในการให้บริการสนับสนุนการวิจัย ซึ่งเป็นตัวกลางเชื่อมโยงความรู้ในห้องสมุดที่เป็นแหล่งการเรียนรู้กับผู้ให้บริการให้เข้าถึงสารสนเทศที่หลากหลายสะดวก และรวดเร็ว ได้มีกรอบและแนวทางเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเป็นแนวทางให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยกำหนดมาตรฐานในตำแหน่งงานนักวิชาชีพสารสนเทศในบริการสนับสนุนงานวิจัย และใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นของนักวิชาชีพสารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. นักวิชาชีพสารสนเทศสนับสนุนงานวิจัยสามารถทราบถึงสมรรถนะที่จำเป็นในการให้บริการสนับสนุนการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะ เพื่อนำทักษะ ความรู้นั้น มาแก้ปัญหาในการทำงาน พร้อมทั้งนำมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสามารถทราบถึงสมรรถนะที่ นักวิชาชีพสารสนเทศจำเป็นต้องมีเพื่อให้การ ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาชีพสารสนเทศ สนับสนุนการวิจัยนั้นประสบความสำเร็จ และ บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งใช้สมรรถนะเป็นตัวผลักดัน ให้การดำเนินงานบรรลุพันธกิจ นโยบาย แนวทางการบริหารขององค์กร

3. ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางใน การพัฒนาบุคลากรภายใต้สมรรถนะนักวิชาชีพ สารสนเทศในการให้บริการสนับสนุนการวิจัยของ มหาวิทยาลัยวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่การยกระดับมหาวิทยาลัย วิจัยแห่งชาติของประเทศไทยต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสมรรถนะที่สำคัญและ จำเป็นของนักวิชาชีพสารสนเทศในการให้บริการ สนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัย แห่งชาติ ที่ได้รับการประกาศจากสำนักงาน คณะกรรมการอุดมศึกษาจำนวน 9 แห่ง ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยมหิดล 3) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 5) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 6) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 7) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 8) มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและ 9) มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี โดยศึกษาจากความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้องจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ นักวิจัย นัก วิชาชีพสารสนเทศปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการ วิจัย และผู้บริหารห้องสมุดที่สังกัดห้องสมุด มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติดังกล่าว

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ประชากรและกลุ่ม ตัวอย่าง ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักวิจัย กลุ่ม นักวิชาชีพสารสนเทศที่ปฏิบัติงานบริการ สนับสนุนการวิจัย และกลุ่มผู้บริหารห้องสมุดของ มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง ดังนี้

1) กลุ่มนักวิจัย ได้แก่ อาจารย์ประจำ ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ (ผู้ช่วยศา สตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์) และผู้ที่มี ตำแหน่งนักวิจัย ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแห่งชาติ 9 แห่ง มีจำนวนประชากร 9,478 คน เมื่อนำจำนวนดังกล่าวไปเทียบกับ ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) พบว่า ได้ ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน โดยใช้การสุ่ม ตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2) กลุ่มนักวิชาชีพสารสนเทศ ได้แก่ บรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศ ของห้องสมุด มหาวิทยาลัย ในกลุ่มมหาวิทยาลัยแห่งชาติ 9 แห่ง ที่ให้บริการสนับสนุนการวิจัย มีจำนวนประชากร 213 คน เมื่อนำจำนวนดังกล่าวไปเทียบกับตาราง ของ Krejcie & Morgan (1970) พบว่า ได้ขนาด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 137 คน โดยใช้การสุ่ม ตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

3) กลุ่มผู้บริหารห้องสมุด ได้แก่ ผู้อำนวยการห้องสมุด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ ปฏิบัติหน้าที่แทน มีจำนวนประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 9 คน จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติ 9 แห่ง

2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเรื่อง สมรรถนะของนักวิชาชีพ สารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการ วิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยไทย

1) ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถามในรูปแบบกระดาษ และรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ Google Doc ในการ จัดทำ โดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชุด สำหรับ นักวิจัย นักวิชาชีพสารสนเทศ และ ผู้บริหารห้องสมุด ซึ่งในเนื้อหาของแบบสอบถาม แต่ละชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามปลายปิด แบบ เลือกราคำตอบ เดียว

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำคัญของสมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัย ในส่วนนี้จะ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยกำหนดระดับความสำคัญเห็นออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่สำคัญน้อยที่สุด - สำคัญมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ (1) การจัดการห้องสมุดเพื่อการวิจัย (2) พื้นฐานการวิจัย (3) ทรัพยากรสารสนเทศทางการวิจัย (4) บริการสารสนเทศทางการวิจัย (5) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย

2) สมรรถนะด้านทักษะ (Skills) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ (1) การจัดการสารสนเทศเพื่อการวิจัย (2) การบริการสารสนเทศเพื่อการวิจัย (3) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย (4) ภาษาและการสื่อสารเพื่อการวิจัย (5) ทักษะการสอนและการฝึกอบรม (6) ทักษะด้านการตลาด

3) สมรรถนะด้านลักษณะส่วนบุคคล (Attribute) ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ (1) จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพสารสนเทศ (2) ทักษะที่ดีด้านบริการการวิจัย (3) ภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานสนับสนุนการวิจัย (4) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (5) การทำงานเป็นทีมในการให้บริการการวิจัย (6) การจัดการตนเองในการให้บริการการวิจัย (7) การเรียนรู้และพัฒนาตัวเองเพื่อเพิ่มศักยภาพบริการการวิจัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะของนักวิชาชีพสารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการ เป็นคำถามปลายเปิด

2) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเข้าใจ ความเหมาะสมของภาษา ข้อบกพร่องของแบบสอบถาม เพื่อให้สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ในการทำวิจัยมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

3. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยแจกแบบสอบถามให้กับนักวิชาชีพสารสนเทศที่ปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัย ผู้บริหารห้องสมุด และนักวิจัยที่ใช้บริการสนับสนุนการวิจัยจำนวน 4 มหาวิทยาลัย คือ 1) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 2) มหาวิทยาลัยพายัพ 3) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และ 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 35 ชุด และนำมาทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่าค่า Alpha = 0.968 ซึ่งเข้าใกล้ 1 มากแสดงว่าแต่ละคนให้ค่าระดับความสำคัญได้สอดคล้องกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ภาคีวิชาการบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเรื่องสมรรถนะของนักวิชาชีพสารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยไทย ไปยังผู้บริหารห้องสมุด และนักวิจัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง จากนั้นได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมสอจดซองเปล่าติดแสตมป์ จำนวนซองถึงผู้วิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ผู้วิจัยได้จัดส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังอีเมลของนักวิชาชีพสารสนเทศ ผู้บริหารห้องสมุด และนักวิจัย โดยได้ค้นหาอีเมลดังกล่าวตามเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด รวมถึงได้โพสต์ใน Facebook ในกลุ่มของ Librarian in Thailand และ Facebook ของผู้วิจัยเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามออนไลน์

2) ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือไปยังบรรณารักษ์ ที่สังกัดในกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ในการช่วยส่งแบบสอบถามออนไลน์ให้กับนักวิจัยในมหาวิทยาลัยแห่งชาติพร้อมติดตาม และกระตุ้นให้นักวิจัยดังกล่าวช่วยตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้สายสัมพันธ์ส่วนบุคคล (Connection)

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 18 ธันวาคม 2557 - 20 มีนาคม 2558 โดยได้ส่งแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือกลุ่มนักวิจัย จำนวน 369 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 295 ชุด (ร้อยละ 74.49) กลุ่มนักวิชาชีพอีสารสนเทศ จำนวน 137 คน (ร้อยละ 100) ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 137 ชุด และกลุ่มผู้บริหารห้องสมุด จำนวน 9 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 8 ชุด (ร้อยละ 88.89) รวมส่งแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 542 คน ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมดจำนวน 440 ชุด (ร้อยละ 81.18)

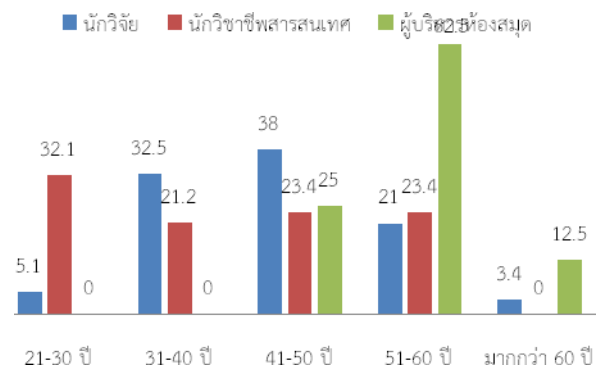
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเรื่องสมรรถนะนักวิชาชีพอีสารสนเทศในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยไทย โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean- \bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation- S.D.)

สรุปผลการวิจัย

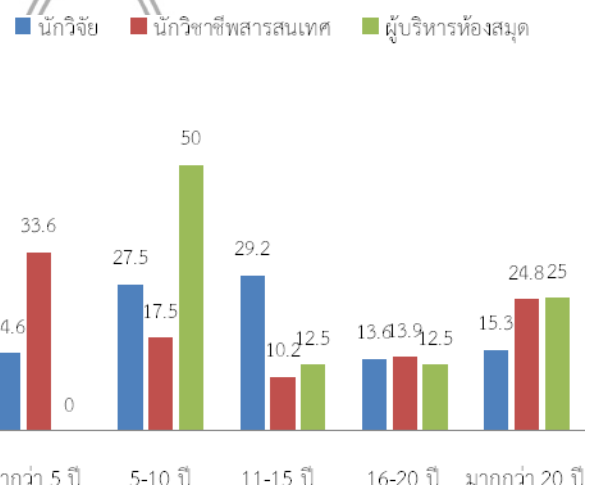
ผู้วิจัยได้นำเสนอออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม



แผนภูมิที่ 1 อายุ

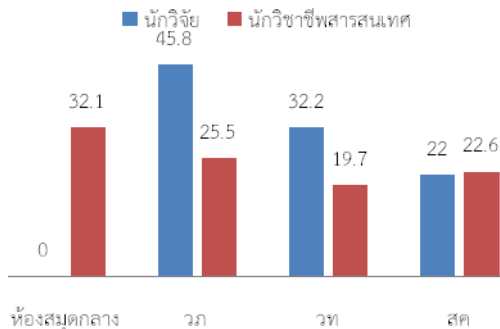
จากแผนภูมิที่ 1 นักวิจัยส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี จำนวน 112 คน (ร้อยละ 38) นักวิชาชีพอีสารสนเทศ ส่วนใหญ่อายุ 21-30 ปี จำนวน 10 คน (ร้อยละ 32.1) และผู้บริหารห้องสมุดส่วนใหญ่อายุ 51-60 ปี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 62.5)



แผนภูมิที่ 2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

จาก แผนภูมิ ที่ 2 นักวิจัยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยระยะเวลา 11-15 ปี จำนวน 86 คน (ร้อยละ 29.2) นักวิชาชีพอีสารสนเทศ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 46 คน (ร้อยละ

33.6) และผู้บริหารห้องสมุดส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยระยะเวลา 5-10 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 50)



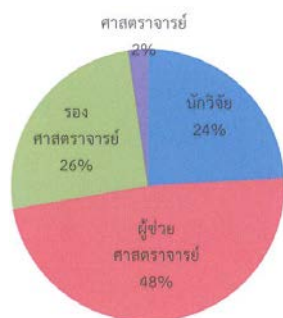
แผนภูมิที่ 3 สาขาวิชาในการปฏิบัติงาน

จาก แผนภูมิ ที่ 3 นักวิจัยส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 135 คน (ร้อยละ 45.8) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 95 คน (ร้อยละ 32.2) และสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 65 คน (ร้อยละ 22) สำหรับนักวิชาชีพรสทศส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักหอสมุด/ห้องสมุดกลาง จำนวน 44 คน (ร้อยละ 32.1) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 25.5) สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 31 คน

ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์จำนวน 3 คน (ร้อยละ

เทคโนโลยี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 19.7)

ตามลำดับ



แผนภูมิที่ 4 ตำแหน่งทางวิชาการของนักวิจัย

จากแผนภูมิที่ 4 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 142 คน (ร้อยละ 48.1) รองลงมาคือ รองศาสตราจารย์ จำนวน 75 คน (ร้อยละ 25.4) นักวิจัย จำนวน 71 คน (ร้อยละ 24.1) และศาสตราจารย์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.4)

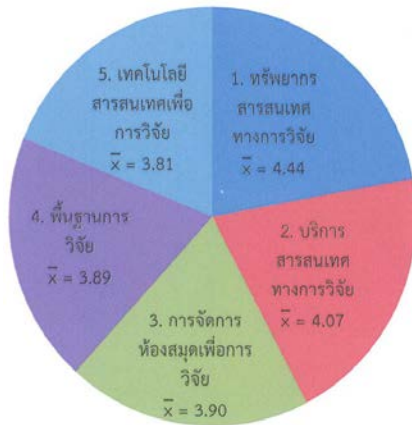
วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารห้องสมุด

ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 37.5) นอกจากนั้นจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ และระดับปริญญาเอกสาขา สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ และสาขาเกษตรเขตร้อน อย่างละ 1 คน (ร้อยละ 12.5)

การกำหนดนโยบายของห้องสมุด

ผู้บริหารห้องสมุดได้จัดให้มีบริการสนับสนุนการวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของบริการอ้างอิง และตอบคำถาม จำนวน 4 คน (ร้อยละ 50) และจัดตั้งหน่วยงานบริการสนับสนุนการวิจัย เพื่อให้บริการนักวิจัยโดยเฉพาะ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 50)

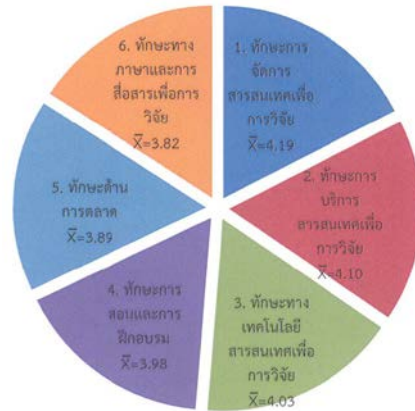
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาชีพ
สารสนเทศ และผู้บริหารห้องสมุด ที่มีต่อระดับ
ความสำคัญของสมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศ
ด้านความรู้ (Knowledge)



แผนภูมิที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมระดับ
ความสำคัญตามความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาชีพ
สารสนเทศและผู้บริหารห้องสมุดที่มีต่อสมรรถนะ
นักวิชาชีพสารสนเทศด้านความรู้ (Knowledge)

จากแผนภูมิที่ 5 ระดับความสำคัญของ
สมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศด้านความรู้
(Knowledge) พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และ
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดคือ 1) ด้านทรัพยากร
สารสนเทศทางการวิจัย ($\bar{X} = 4.44$) 2) ด้านบริการ
สารสนเทศทางการวิจัย ($\bar{X} = 4.07$) 3) ด้านการ
จัดการห้องสมุดเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.90$) 4) ด้าน
พื้นฐานการวิจัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และ 5)
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.81$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาชีพ
สารสนเทศ และผู้บริหารห้องสมุด ที่มีต่อระดับ
ความสำคัญของสมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศ
ด้านทักษะ (Skills)



แผนภูมิที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมระดับความสำคัญ
ตามความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาชีพสารสนเทศ และ
ผู้บริหารห้องสมุด ที่มีต่อสมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศ
ด้านทักษะ (Skills)

จากแผนภูมิที่ 6 ระดับความสำคัญของ
สมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศด้านทักษะ
(Skills) พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดคือ 1) ทักษะการจัดการ
สารสนเทศเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 4.19$) 2) ทักษะ
การบริการสารสนเทศเพื่อการวิจัย
($\bar{X} = 4.10$) 3) ทักษะการสอนและการฝึกอบรม
($\bar{X} = 4.03$) 4) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อการ ($\bar{X} = 3.98$) 5) ทักษะด้านการตลาด
($\bar{X} = 3.89$) และ 6) ทักษะทางภาษาและการ
สื่อสารเพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.82$)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาชีพ
สารสนเทศ และผู้บริหารห้องสมุด ที่มีต่อระดับ
ความสำคัญของสมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศ
ด้านคุณลักษณะของบุคคล (Attributes)



แผนภูมิที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมระดับ
ความสำคัญตามความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาชีพ
สารสนเทศ และผู้บริหารห้องสมุด ที่มีต่อสมรรถนะ
นักวิชาชีพสารสนเทศด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล
(Attributes)

จากแผนภูมิที่ 7 ระดับความสำคัญของ
สมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศด้านคุณลักษณะ
ส่วนบุคคล พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดคือ 1)
ทัศนคติที่ดีด้านบริการการวิจัย ระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.57$) 2) จริยธรรมและจรรยาบรรณในการ
วิชาชีพสารสนเทศ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$)
3) การทำงานเป็นทีมในการให้บริการการวิจัย
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) 4) การจัดการตนเองในการ
ให้บริการการวิจัย ระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) 5) การ
เรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพบริการ
การวิจัยระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) 6) ภาวะผู้นำใน
การปฏิบัติงานสนับสนุนการวิจัย และความยืดหยุ่น
ความสามารถในการปรับตัวระดับมาก
($\bar{X} = 4.33$)

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ ของนักวิจัย นักวิชาชีพ
สารสนเทศ และผู้บริหารห้องสมุด ที่มีต่อ
สมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศ

5.1 ข้อเสนอแนะด้านความรู้ (Knowledge)

1) นักวิชาชีพสารสนเทศ ควรเรียนรู้เพิ่ม
ในสหวิชาการเพื่อบูรณาการในการให้บริการ
สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาตนเองให้ทันกับ
สารสนเทศที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
และติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่างๆ
อย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ 5)

2) นักวิชาชีพสารสนเทศควรอ่านงานวิจัย
ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอทั้งในและต่างประเทศ
พร้อมทั้งมีความรู้ในเรื่องวารสารต่างประเทศและ
ในประเทศ (ความถี่ 2)

3) นักวิชาชีพสารสนเทศควรเป็น
Information specialist คือ เรียนจบการศึกษา
ระดับปริญญาตรีเฉพาะทาง และระดับปริญญาโท
ทางด้านสารสนเทศ ควรมีความรู้ในวิชาชีพเฉพาะ
ทาง เนื่องจากงานวิจัยเป็นงานวิชาการเฉพาะทาง
เพื่อให้บริการนักวิจัยในเชิงลึกได้อย่างน่าเชื่อถือ
(ความถี่ 2)

4) นักวิชาชีพสารสนเทศควรมีความรู้จริง
แม่นยำในข้อมูลที่จะสนับสนุนเพราะนักวิจัย
ต้องการ การสนับสนุนด้านข้อมูลที่ครบถ้วน
รวดเร็ว (ความถี่ 2)

5) นักวิจัยต้องการให้นักวิชาชีพสารสนเทศ
เข้าร่วมในทีมวิจัยหรือทีมเขียนรายงาน เพื่อจะได้
ช่วยเรื่องการจัดการ Reference (ความถี่ 1)

5.2 ข้อเสนอแนะด้านทักษะ (Skills)

1) นักวิชาชีพสารสนเทศ ควร พัฒนาตนเอง
ให้เป็นผู้วิจัยเอง ทำวิจัยควบคู่ไปกับการทำงาน
ให้บริการ จะทำให้เข้าใจวิธีการวิจัย และสามารถ
เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่จะเป็น
ประโยชน์ต่อนักวิจัยอย่างมาก (ความถี่ 2)

2) นักวิชาชีพสารสนเทศ ต้องมีทักษะใน
การค้นหาข้อมูล รู้จักเลือกใช้แหล่งข้อมูล เพื่อให้
สามารถได้ข้อมูลที่ตรงตามความต้องการของ
ผู้ใช้บริการในเวลาที่สุดเร็ว (ความถี่ 1)

3) นักวิชาชีพสารสนเทศควรมีความสามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่สนับสนุนการวิจัยให้ครบทุกสาขา (ความถี่ 1)

5.3 ข้อเสนอแนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes)

1) นักวิชาชีพสารสนเทศ ต้องมีจิตบริการ (Service Mind) มีใจรักในงาน มีความคิดสร้างสรรค์ สนับสนุนงานวิจัยได้จริง (ความถี่ 2)

2) นักวิชาชีพสารสนเทศ ต้องมีบุคลิกนักวิจัย ไม่ใช่บุคลิกบรรณารักษ์ (ความถี่ 1)

3) นักวิชาชีพสารสนเทศ ต้องรับผิดชอบในหน้าที่ ซื่อสัตย์ ไม่ เบียดบังเวลาราชการไปใช้ส่วนตัว (ความถี่ 1)

4) นักวิชาชีพสารสนเทศควร เข้าใจสภาวะอารมณ์ของผู้วิจัย เช่น กำลังเครียด และสับสน (ความถี่ 1)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาศาสนาสามารถสรุปความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาชีพสารสนเทศที่ปฏิบัติงาน บริการสนับสนุนการวิจัย และผู้บริหารห้องสมุด ที่มีต่อสมรรถนะของนักวิชาชีพสารสนเทศ ปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ (Knowledge)

สมรรถนะด้านความรู้ ที่นักวิชาชีพสารสนเทศปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยต้องมีผลการวิจัยพบว่า อันดับที่ 1 คือสมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับ ทรัพยากรสารสนเทศทางการวิจัย ($\bar{X} = 4.44$) พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันโดยนักวิจัยและนักวิชาชีพสารสนเทศให้ความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และ ($\bar{X} = 4.41$) ตามลำดับ และผู้บริหารห้องสมุดให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการที่แท้จริงของนักวิจัยคือ ต้องการทรัพยากรสารสนเทศทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ตรงกับความต้องการ

อย่างครบถ้วน ถูกต้องมากที่สุด พร้อมทั้งยังรวมถึงความต้องการใน การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการวิจัยทั้งที่เสียค่าใช้จ่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย (Open Source) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chantrakut & Sirichote (2012) ที่พบว่านักวิจัยส่วนใหญ่ต้องการให้บรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชา และจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติมโดยเชื่อมโยงไปยังวารสารรหัสเปิด (Open Access Journal: OAJ) เพื่อให้ นักวิจัยเข้าใช้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sriviro (2007) ที่พบว่านักวิจัยยังคงประสบปัญหาด้านความไม่เพียงพอของทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด ดังนั้น นักวิชาชีพสารสนเทศจึงควรมุ่งพัฒนาความรู้ด้านทรัพยากรสารสนเทศทางการวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน ซึ่งต่างจากผลการวิจัยของ Pilakasiri & Premsmrit (2012) ที่ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารห้องสมุด มหาวิทยาลัยในประเทศไทย พบว่า ความรู้ที่ผู้บริหารห้องสมุดคาดหวังจากบรรณารักษ์ ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้ามากที่สุด คือความรู้เรื่องการสืบค้นสารสนเทศ และพบว่ายังต่างจากผลการวิจัยของ Robati & Singh (2013) ที่พบว่าสมรรถนะที่ควรมีของบรรณารักษ์ที่ให้บริการสนับสนุนการวิจัยห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอิหร่าน อันดับแรกนั้นคือสมรรถนะความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ด้านทักษะ (Skills)

สมรรถนะด้านทักษะ ที่นักวิชาชีพสารสนเทศปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยพบว่าทักษะที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 คือทักษะการจัดการสารสนเทศเพื่อการวิจัยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) โดยตรงกับกลุ่มนักวิจัย และกลุ่มนักวิชาชีพสารสนเทศที่ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) และ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก ทักษะการจัดการสารสนเทศเพื่อการ

วิจัยซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการแสวงหาสารสนเทศ ประเมินสารสนเทศ และวิเคราะห์สังเคราะห์สารสนเทศ ที่ได้จากผลการสืบค้นที่หลากหลาย รวมถึงความสามารถจัดเก็บ แสดงผล และค้นคืนสารสนเทศแก่นักวิจัยอย่างเป็นระบบนั้น (Gunasekar, 2005; Association of Southeastern Research Libraries, 2001; Robati & Singh, 2013) เป็นทักษะของนักวิชาชีพสารสนเทศ ที่จะสนองความต้องการของนักวิจัย ซึ่งสอดคล้องการบรรยายของ Choemprayong (2013) ในหัวข้อมิติของ ห้องสมุดกับการวิจัย ที่กล่าวถึงความสามารถในการทำงานของนักวิชาชีพสารสนเทศต้องประกอบด้วย ความสามารถในการจัดการข้อมูลจัดระเบียบข้อมูล สามารถประเมินผลสารสนเทศสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักวิจัยมากที่สุด นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Auckland (2012) ที่ศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นของบรรณารักษ์บริการสนับสนุนการวิจัยตามความต้องการของนักวิจัยที่ใช้บริการใน ห้องสมุดวิจัยสหราชอาณาจักร ที่พบว่าต้องมีความสามารถในการจัดการข้อมูล การจัดเก็บ รวมถึงการค้นคืนข้อมูล ซึ่งในปัจจุบันสมรรถนะดังกล่าวมีความสำคัญร้อยละ 16 แต่ในอีก 2-5 ปีข้างหน้าสมรรถนะดังกล่าวจะมีความ สำคัญถึง ร้อยละ 48 แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาสมรรถนะด้านทักษะนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saunders et al. (2013) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานบริการอ้างอิงในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 13 ประเทศ พบว่า ทักษะที่สำคัญที่สุด คือทักษะในการสืบค้นสารสนเทศ รวมถึงไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Pilakasiri & Premsmi (2012) ที่ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่อสมรรถนะเฉพาะตำแหน่งของบรรณารักษ์ในประเทศไทย พบว่าทักษะที่ผู้บริหารห้องสมุดคาดหวังจากบรรณารักษ์ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้ามากที่สุดคือทักษะใน

การสืบค้นสารสนเทศและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Leenaraj et al. (2006) ที่ศึกษาความคาดหวังของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการบริการห้องสมุดเพื่อสนับสนุนงานวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่ากลุ่มตัวอย่าง คาดหวัง ถึงทักษะที่สำคัญของบรรณารักษ์ที่จำเป็นต้องมีคือทักษะ การสอนการรู้สารสนเทศ คือ การสอนให้ผู้รับบริการมีความสามารถในการค้นหาประเมินและใช้สารสนเทศที่ผู้รับบริการต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต่างจากผลการวิจัยของ Sriboonruang (2009), Chanthakut & Sirichote (2012) ที่พบว่าบรรณารักษ์ต้องมีทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการให้บริการในแต่ละสาขาวิชา โดยเฉพาะกับนักวิจัยต่างชาติประกอบกับ ในปัจจุบันมีสารสนเทศในรูปอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับ ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้ใช้ บริการ จึงคาดหวังให้บรรณารักษ์มีความรู้ทักษะ ด้านภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลสารสนเทศดังกล่าว

3. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes)

สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่นักวิชาชีพสารสนเทศปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัย ต้องมี พบว่าทักษะที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับ 1 คือทัศนคติที่ดีด้านบริการการวิจัยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) โดยตรงกับกลุ่มนักวิจัย และกลุ่มนักวิชาชีพสารสนเทศที่ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) และ ($\bar{X} = 4.60$) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก ทัศนคติที่ดีด้านบริการการวิจัยประกอบด้วย การมีจิตใจพร้อมให้บริการ (Service Mind) แสดงออกถึงความเต็มใจ ความกระตือรือร้น และความพร้อมในการให้บริการอย่างมืออาชีพ (Canadian Association of Research Libraries, 2010) การบริการสารสนเทศหรือตอบข้อซักถามต่างๆ ด้วยความเป็นมิตรและ

สุภาพอ่อนน้อม รวมถึง การยอมรับและรับฟัง ข้อเสนอแนะของนักวิจัยเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนางาน (University of Melbourne, 2008; Association of Southeastern Research Libraries, 2001) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tanloet (2011) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนากรอบสมรรถนะหลักของวิชาชีพสารสนเทศสำหรับ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2553-2562) พบว่าทัศนคติด้านบริการเป็น ลักษณะทางพฤติกรรมที่เหมาะสม ที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพสารสนเทศมีความเห็นว่ามี ความสำคัญในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pilakasiri & Premsmi (2012) ซึ่งพบว่าลักษณะส่วนบุคคลที่ ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยคาดหวังจาก บรรณารักษ์ทุกตำแหน่งมากที่สุด คือมีจิตบริการ รวมถึงสอดคล้องกับ King County Library of Washington University (2013) ที่ได้กำหนด สมรรถนะพื้นฐานของนักวิชาชีพสารสนเทศที่ ให้บริการอ้างอิงว่า ต้องเป็นบุคคลที่มีจิตบริการ และมีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ รวมถึงต้องมีการ เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติ หน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึง Kwanya, Stilwell & Underwood (2012) ที่ศึกษา สมรรถนะของบรรณารักษ์สนับสนุนการวิจัยใน ประเทศ Kenya พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ด้าน ทัศนคติที่ดีในการให้บริการ เป็นสมรรถนะที่สำคัญ ก็ตาม ผลการวิจัยไม่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saenwa (2013) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทและความรู้ ในการปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัย แต่อย่างไร

ความสามารถของบรรณารักษ์ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งพบว่าทักษะที่นักวิชาชีพ สารสนเทศเห็นว่าต้องมีมากที่สุดคือทักษะการ ติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้บริการในเชิงบวก ซึ่งตรงกับ ผลการศึกษาของ Saunders et al. (2013) ที่ พบว่าสมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ของบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานบริการอ้างอิงใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 13 ประเทศ ที่จำเป็นต้องมีมากที่สุดคือ ความสามารถในการ ติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยวิเคราะห์ จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ในลักษณะภาพรวมของมหาวิทยาลัยวิจัยไทยจำนวน 9 แห่ง ซึ่งหากมหาวิทยาลัยใดต้องการนำผลการวิจัย ไปใช้ เพื่อกำหนดสมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศที่ ปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยแล้วนั้น ควรศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย รวมถึงบริบท ของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ประกอบด้วย
2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่ม ตัวอย่างสังกัดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติแห่งเท่านั้น หากต้องการกำหนดสมรรถนะนักวิชาชีพสารสนเทศ ปฏิบัติงานบริการสนับสนุนการวิจัยของประเทศไทย แล้วนั้น ควรขยายกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้ ครอบคลุมสถาบันอุดมศึกษาทุกประเภทในประเทศไทย

References

- Association of Southeastern Research Libraries (ASERL). (2001). **Shaping The Future: ASERL's Competencies For Research Librarians**. Retrieved Nov 8, 2013, from <http://www.aserl.org/programs/competencies/>
- Auckland, M. (2012). **Re-skilling for Research**. Retrieved Nov 8, 2013 from <http://www.rluk.ac.uk/wp-content/uploads/2014/02/RLUK-Re-skilling.pdf>
- King County Library of Washington University. (2013). **Competencies for excellence reference librarian**. Retrieved Nov 8, 2013 from <http://faculty.washington.edu/jernel/521/kccomp.htm>
- Canadian Association of Research Libraries. (2010). **Core competencies for 21st Century CARL librarians**. Retrieved Nov 8, 2013 from http://www.carl-abrc.ca/uploads/pdfs/core_comp_profile-e.pdf
- Chanthakut, W. & Sirichote, P. (2012). Roles of KhonKaen University's Academic Resources Center in Supporting the Researcher's Information Needs. **Information Journal**, 30(2), 43-60. (In Thai)
- Choemprayong, S. (2013). **The dimension of the research library**. CAR Conference 2013: Live and learn in the modern library. February, 28 2013. Retrieved April 9, 2014, from <http://www.car.chula.ac.th/carwebarchive/con2013/media/resources/04-libraryandresearch.pdf>. (In Thai).
- Gunasekara, R. (2005). The Role of the Librarian of a Research library: with relevant to field of Agriculture. **Journal of the University Librarians Association of Sri Lanka**, 9, 62-69.
- Kwanya, T., Stilwell, C., & Underwood, P. G. (2012). A Competency Index for Research Librarians in Kenya. **African Journal of Library Archives and Information Science**, 22(1), 1-18.
- Leenaraj, B., Phatpheng, S., Phetchara, Y., Sutthiprapa, K., & Panomsiri, V. (2006). Expectations of faculty and graduate students of KhonKaen University toward library services to support the research of the university. **Information**, 21(1), 31-45. (In Thai).
- Pilakasiri, B. & Premsmiit, P. **The expectations of university library administrators towards librarians' functional competencies**. Retrieved Feb 8, 201 5, from <http://www.arts.chula.ac.th/journal/index.php/lj/article/view/150>. (In Thai).
- Robati, A. P., & Singh, D. (2013). Competencies required by special librarians: An analysis by educational levels. **Journal of Librarianship and Information Science**, 45(2), 113-139.
- Saenwa, S. (2013). Roles and Competencies of Librarians in Academic libraries. **Journal of Behavioral Science for Development**, 6(1), 103-120.
- Saunders, L., Kurbanoglu, S., Wilkins Jordan, M., Boustany, J., Chawner, B., Filas, M., Zivkovic, D., et al. (2013). Culture and competencies: A multi-country examination of reference service competencies. **Libri**, 63(1), 33-46.
- Sriboonruang, K. (2009). **Current image and wish image of librarians at Chiang Mai University Libraries**. An independent study report for the master of arts in Information studies, Graduate School, Chiang Mai University. (In Thai).
- Sriviroat, R. (2007). **The information needs and user for teaching of lecturers in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University**. An independent study report for the master of arts in library and information science, Graduate School, Khon Kaen University. (In Thai).

- Spencer, L. M. & Spencer. S. M. (1993). *Competence at work*. New York: John Wiley & Son.
- In Siriwaiprapan, S. (2003). A Working Model of Employee Competence in the Thai Workplace: What Constitutes Employee Competence. **Thai Journal of Public Administration**, 2(1), 123-135. (In Thai).
- Tanloet, P. & Tuamsuk, K. (2011). Core competencies for information professionals of Thai academic libraries in the next decade (A.D. 2010-2019). **The International Information & Library Review**, 43(3), 122-129.
- University Of Melbourne. (2008). **Research & research training paper for the information futures commission**. Retrieved Nov 8, 2013 from http://informationfutures.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0010/105103/is-research20080509.pdf

